

PRZYŁĘCZAĆ (32) *vb impf*

W inf -łę-; w pozostałych formach -lą-.

a jasne.

inf przyłączać (1). ◇ *praes 1 sg* przyłączam (9). ◇ *2 sg* przyłączasz (1). ◇ *3 sg* przyłącza (5). ◇ *1 pl* przyłączamy (9). ◇ *2 pl* przyłączacie (2). ◇ *praet 3 sg m* przyłączał (1). ◇ *imp 2 sg* przyłączajże (1). ◇ *2 pl* przyłączajcie (1). ◇ *con 3 pl m pers by* przyłączali (1). ◇ *part praes act* przyłączając (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde bez cytatu s.v. przyłączyć.

Dołączać jakiś element do większej lub ważniejszej całości, sprawiać, aby coś było razem, dokładać; adiungere Mącz, Modrz, Calep, JanStat, Cn; asciscere, aspergere Mącz, Cn; adiugare Calep, Cn; ascire, gregare, sociare Mącz; conectere JanStat; accorporare, agglomerare, aggregare, associare, attexere, congregare, iungere Cn [w tym: kogo, co (25)] (32) : Adscio, sed usitatus Adscisco, id est adiungo, Prziłączam [!]/ przimuyę/ przifadzam. Mącz 373a, 149d, 177d, 398b; Adiugo – Prziwięzuię, przilazam, przipętuie. Calep 24b, 24b.

a. O osobach (9) :

przyłączać do kogo, do czego (2): Chcąc mieć trzy sposoby natur/ Complexiých albo vtemperowania/ á przyrodzonego postánowienia/ w káżdym CZłowieku: áby inšzy był phlegmátyk/ drugi koleryk/ trzeci melánkolik [...] Do kthórych/ czemu Krwištého/ co Sanguineum zowia/ nieprzyłączamy/ látwia spráwá/ iż ten w Cieplicach niéma nic czynić *Oczko 33v. Cf Zwrot.*

Zwrot: »przyłączać do siebie, ku sobie« = *adiungere sibi Modrz (1:1):* PRzitym tego który ieft mdły w wierze/ przimuycie (*marg*) To ieft/ przyłączaycie ku sobie (-)/ nie abyście wšczynáli powarki około gadek. *BibRadz Rom 14/1; ModrzBaz 47v.*

a. O relacjach między Bogiem a człowiekiem (4) :

przyłączać do kogo, do czego (2): A wzywáwszy iá [nędzną owieczkę, tj. zbłąkanego wiernego] ná ony rámioná święte swoie/ ofiaruie iá Bogu Oycu śwemu niebiefskiemu/ [...] przyłącza iá do oney spoleczności wiernych *RejPos 168v, 324.*

przyłączać ku komu [= uznawać za kogo] (1): Sąm też pan v Mathuśfa s. roskázuye [...] kyedy yeden drugyego obrázi/ á nápomyenyon od kołcyolá/ nye vflucha/ tákyego ku pogánom przyłącza/ á tak od zboru á kołcyolá krzełciyáńfskyego odłącza. *KromRozm III F4.*

przyłączać między kogo (1): Nie przyłączayże między grzełzniki duże moiey [*Ne consumas cum peccatoribus animam meam*]/ áni między morderze żywotá moiego. *BibRadz Ps 26/9.*

W przeciwstawieniu: »przyłączać ... odłączać« (1): *KromRozm III F4 cf przyłączać ku komu.*

β. Przydawać, dodawać jako pomocnika [do kogo] (2) : Tedy *optima ratione nixus* do pánów Sędziów W.M. przyłączam: áby tak té księgi práwá Koronného máiac *aurigam bonum, in lucem* wyłszy. *SarnStat 550.*

W połączeniu szeregowym (1): przyłz sie tego áby Kryłtus fam tylko był doftátetny Iednatz y przytzyńcá/ przeto też Święthe vmárle/ do niego przyładzałz/ przyłatzałz/ y przydawałz. *KrowObr 208v.*

b. O abstraktach (5) :

przyłączać do czego (2): Ale dałby to pan Bog/ żeby dzisieyfy náfzy pánowie/ do tákowych grzechow/ ták wielkie zálie cnoty przyłączáli *GórnDworz Ee6v; SarnStat 879.*

przyłączać czemu (1): A thákowym pilnońciam przyłącza thez Pan Bog błogofławieńftwo fwoie *RejPosWstaw [41³].*

przyłączać ku czemu (2): Aspergere comitati gravitatem, ku ludzkości á kufztowánium [!] ftátek s powagą przilacza wefpołek wefołym y ftátecznym być/ nie wfzetecznym. *Mqcz 404a; Aleć y Páweł f. mowiąc o fłuźebności ku ktoremu końcowi ieft od Páná Bogá poftánowiona/ nie zámilczál iedności ciałá Kołciołá Krześciánńkiego/ ku czemu y infze známienite dobrodzyeyftwá przyłącza. RejPosRozpr c.*

c. O tekście (3) :

przyłączać do czego (1): Wyznánie wiary y Kredo przyłączamy do tego Zołtarzá/ bądź ná końcu/ bądź ná początku *LatHar 508.*

przyłączać ku czemu (2): PRawdziwy urząd Prorokow ktorzy byli w kościele Izráelńkim/ ten był áby nie tylko opowiedali ludźiam rzeczy przyfzłe ktorých mieli obiáwienie/ ále też y wykłádác [...] náuki ktore fię zámýkáiá w zákonie/ przyłączáiác ie ku pożytku y ku zbáwieniu kázdego *BibRadz I 353v; Ieslibyćię [!] ku tákíemu rozumieniu/ ábo ku przywłáfzczánium mieyfcá te⁸⁰ (z Pfal. 102.) wyiętego fynowi Bożemu fłowko to/ y przywodzić miáło/ iákoby tu ná tym mieyfcu/ wedle włáfności fwey/ świádectwo to/ ku przelżłym [świádectwom] przyłączać á wefpoł ie fpáiác miáło *CzechRozm 37.**

d. O terytoriach, posiadłościach i budynkach: wcielać, włączać, oddawać pod czyjeś władanie (9) :

przyłączać do czego (4): [księstwa z twierdzami i powiaty z ich obywatelami] do Korony Polfkiéy przyłączamy *SarnStat 1211, 1211 [2 r.]; PowodPr 71.*

przyłączać czemu (2): [te ziemie] Królowi/ y Królestwu Polfkiému ná wieki przyłączamy/ złączamy/ ziednoczamy/ y wcielamy *SarnStat 1094, 987.*

przyłączać ku czemu (1): do takowych cy [którzy podstępnie zdobywają majątności bliźnich] mowy prorok Ełayas biada wám ktorzy przilaczacie dom ku domowy y zaż famy będziecie mieskać naziemy [Vulg Is 5/8]. *SeklKat N.*

W połączeniach szeregowych (5): który dóm od wfzyłtkich podatków czynfzów/ praw/ ciáży/ y wydérków wolny czyniác ná Kollegium przerzeczoné oddawamy/ incorporuiemy/ przyłączamy ná wieki [tj. *oddajemy na własność Akademii*] *SarnStat 205; przyymuiemy/ przyfpofobiamo y przyłączamy Księstwá przerzeczoné do ziemie Woiewództwá Krákowfkiego SarnStat 1211, 987, 1053, 1094.*

Szereg: »przyłączać, wcielać« (1): Księstwá przerzeczoné do ziemie Woiewództwá Krákowfkiego [...] przyłączamy/ wcielamy przez ninieyfzy list ná wieczné czáfy. *SarnStat 1211. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.]*

Synonimy: jednoczyć, przybawiać, przydawać, spajać.

Formacje współrdzenne cf ŁĄCZYĆ.

Cf [PRZYŁĄCZAJĄCY], PRZYŁĄCZANIE